

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ŽAŠТИTU

KLASA 28(2)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 1. OKTOBRA 1923.

PATENTNI SPIS BR. 1358.

Johaness Hell, direktor poduzeća, Esslingen, Nemačka.

Postupak za činjenje kože i krvna.

Prijava od 3. novembra 1921.

Važi od 1. februara 1923.

Prema pronašlaku, odlična dejstva činjenja postizavaju se na taj način što se kože i krvna impregniraju nerastvornim jedinjenjima, magnezijuma, osobito magnezijuma, osobito magnezijumovim solima ugljene kiseline. Ovo se može na primer izvesti na taj način što se primene rastvorna magnezijumova jedinjenja, na pr. hlorid magnezijuma ili magnezijum sulfat, i što se ona prevedu u nerastvorna magnezijumova jedinjenja pod uslovima pod kojima kože i krvna bivaju impregnirana ovim nerastvornim jedinjenjima. Tako na primer, može se magnezijum sulfat ili hlorid magnezijuma, dejstvom solima ugljene kiseline drugih baza, na pr. sodom ili natrijum bikarbonatom, pretvoriti u nerastvorna magnezijumova jedinjenja ugljene kiseline. Pri tome mogu magnezijumove soli i karbonati određeni za njihovo pretvaranje, biti upotrebljene bilo istovremeno, bilo jedno za drugim. Osobito dobri rezultati se mogu postići kad se postupanje kože sa nerastvornim magnezijumovim jedinjenjima spoji sa primenom drugih srestava, na pr. tako, da se, pre, za vreme ili posle impregniranja magnezijum karbonata pusti da formaldehid, metalne soli ili druge soli, ekstrakt celuloze, bilone taninske materije ili sintetične taninske materije i t. d. dejstvuju, sami za sebe, ili zajedno u mešavini ili pak jedno za drugim, na sirove kože ili pak na preradenu kožu i to tek pri curihtovanju ili posle njega. U datim slučajevima može se impregniranje nerastvornih magnezijumovih jedinjenja ili primena drugih srestava, ili pak oba postupka preduzeti i više puta.

Primeri:

1. 100 kg. olešene kože tretiraju se u buketu 4 do 6 sati ili pak i duže, sa jednim koncentrisanim rastvorom od 21—22 kg. magnezijum sulfata i 7 kg. natrijum bikarbonata ili 9 kg. natrijum karbonata. Spravljanje rastvora može se izvršiti na toplo ili na hladnom putu; ono se može izvesti pre unašanja olešene kože ili u njenom prisustvu. Ili se na pr. može i tako pristupiti da se olešena koža najpre uneće u rastvor magnezijum sulfata, pa tada daje bikarbonat ili karbonat, ili obrnuto.

Po pomazivanju dobijene nenakvašene ili samo isprane preradene kože, dobija se mekan, sasvim ravan i vrlo žilav produkt.

2. Dejstvovanjem formalinom, na pr. dodatkom od oko 1 litra 40%-og formaldehida rastvoru za štavljenje prema zahtevu 1, dobija se preradena koža od osobite otpornosti prema topotli i alkalijama.

Pri uticaju stepena topote koji razoravaju štavljenju kožu, ostaje ova preradena koža, po rashladivanju, ravna, vitka, žilava i jako šagrinirana. Čak takva preradena koža, koja je bez masti isušena, ne lomi se čak ni pri jakom savijanju.

Curihtovanje takvih preradjenih koža može se izvesti na pr. sa ili bez ekstrakta celuloze. Namašćena preradena koža je izvanredno žilava i jako šagrinirana; ona se može lako curihtovati, u svima šagrinima tako da ostaju samo još inače uobičajeni radovi za omekšavanje.

3. Potapanjem preradene kože dobijene

Din. 2.

prema primeru 1 u razblaženi rastvor formaldehida, ili pomazivanjem prerađene kože sa takvim rastvrom ili sa mašču ili tome slično, čemu je pridodat formaldehid, dobija koža između ostalog još i značajnu ozobinu za spravljenje, imitiranje, šagriniranje kože da na pr. izvanredno čvrsto drži utiskivanjem proizvedene šagrinirane neravnine. Po završenom sušenju nije moguće više tako proizvedene šagrinirane neravnine čak ni valjanjem ili presovanjem kože sa vrelim pločama trajno udaljiti.

4. Ako se na prerađenu kožu, dobijenu prema primerima 1 i 2 dejstvuje jednim rastvorom hromne soli, dobija se koža koja ima, pokraj dobroih osobina stečenih činjenjem sa magnezijumom, karakter činjenja sa hromom takođe i u odnosu na izgled i na boju. U mesto hromne soli može se na potpuno ili u pola curihtovanu kožu dejstvovati i drugim rastvorima soli, na pr. rastvorom soli gvožđa, — cinka, — bakra, — olova, — aluminijskog, — barijuma i t. d. u datim slučajevima, pokazalo se je takođe i dejstvovanje alkalnim sulfitom kao uspešno. U mesto naročitog dejstvovanja, mogu se, u izvesnim slučajevima takve soli pridodati mešavinama za činjenje, na pr. prema primeru 1.

5. Olešena koža, tretirana prema primeru 1, biva iscedeđena ili provetrena, pa zatim se na nju stavi ili premaže ekstrakt celuloze (prečišćeni ostaci sulfat-celuloze) i potom namasti. Dobijena prerađena koža ima veću punoću i zadržava oblik koji joj se prilikom nabijanja ili curihtovanja da, i ne skuplja se više. Odgovarajuća preim秉stva mogu se postići i kad se mešavini za činjenje doda pogodna količina ekstrakta celuloze.

6. Pogodnom primenom relativno malih količina biljnih materija za činjenje, mogu se prerađenim kožama koje su činjene sa magnezijum karbonatom, dati osobine kože koje su biljno činjene. Dodatkom na pr. 1 litra hrastovog ekstrakta od 20 do 25% Be rastvoru za činjenje prema primeru 1 ili 2, dobila se prerađena koža koja i spolja i u unutrašnjosti ima izgled biljno činjenih koža. Isto tako mogu se, naknadnim činjenjem koža dobijenih prema primeru 1 i 2, sa biljnim materijama za činjenje, spraviti, prema vrsti primene, čvršće ili mekše vrlo pune kože jasne boje.

Na isti i sličan način kao i u predhodnim primerima, mogu se sa „činjenjem pomoći magnezijumu“ kombinovati i primeniti također i druga sredstva upotrebljena u šav-

ljenju kao zanatu. Tako n. pr. naknadnim dejstvovanjem na prerađene kože kao one dobijene prema primerima 1. i 2. sa rastvrom dvoždanih soli neradola, ili drugih sintetičkih taninskih materija, dobijaju se kože sa osobinama i izgledom hromnog činjenja.

Naizmeničnim dejstvovanjem na olešene kože u različitim kupatilima, mogu se postići osobiti rezultati. Tako n. pr. dobija se puna, čvrsta koža čije lice ne prska čak i bez masti, kada se olešene kože, činjene prema primeru 2, dalje tretiraju prema primeru 1, pošto su probavile nekoliko časova u krečnom mleku.

Pošto donja, mesnata strana koža, prilikom činjenja prema pronalasku, ispada fino vlaknasta i glatka, postupak je osobito podiran i za činjenje i za izdvajanje mesa.

Ovo izlazi lepše nego pri drugim činjenjima. Veštački šagrin ne može se, po izvršenom šavljenju više udaljiti.

Prilikom činjenja sirovih koža sa dlakom pruža pronalazak to preim秉stvo da pri primeni formaldehida i t. d. mešavine brzo prodiru u kožu. Masti prodiru isto tako brzo i kožu održavaju meku. Tako dobijene kože su, pokraj velike gipkosti nepropustljive za vodu; one ne mogu u vodi ni okreti niti izgubiti štavu, i moljci ih ne napadaju; istovremeno ušavljene dlake imaju takvu otpornost, da čak i poslije 15 časova bavljenja u jakom rastvoru natrium sulfida, imaju još značajnu žilavost.

Pronalazak pruža, kao što je pokazano, preim秉stvo u različitim pravcima i dopušta najraznovrsnije mogućnosti primene.

Tako n. pr. može se koži koja je činjena pomoći nerastvorne magnezijumove soli, po želji dati izgled hromne kože, bilo šavljene kože, koje činjene stropsom i t.d. Dalje „magnezijumovo činjenje“ daje prerađenim kožama svojstvo da vrlo lahko i ravnomerno prime i čvrsto zadrže masti i druge materije. Na ovoj osobini počiva u glavnom i sposobnost da se na ovaj način spravljene kože daju bojiti sa najrazličitijim bojenim materijama i bojnim sredstvima, a sa postizavanjem osobito lepih i delom osobenih bojnih efekata.

Najzad neka bude spomenuto još da pri činjenju sa magnezijumom prema pronalsku, škodljive kiseline, koje bi mogle da prouzrokuju razoravanje vlakana nijesu unesene u kožu, i da su, usled primene veoma jeftinih materija, kao n. pr. magnezijum sulfata i sode, a tako isto i usled brzog vodenja procesa šavljenja, postignuta i praktična preim秉stva velikog značaja.

PATENTNI ZAHTEVI:

1. Postupak za činjenje koža i krvna, naznačen time, što se ove impregniraju nerastvornim jedinjenjima magnezija, osobito magnezijskim solima ugljene kiseline.

2. Postupak prema zahtevu 1. naznačen time, što se, u cilju impregniranja magnezijumovih soli ugljene kiseline ili drugih nerastvorivih magnezijumovih jedinjenja u kože i krvna, primenjuju rastvorne magnezijumove soli, n. pr. magnezijum sulfat ili hlorid magnezija, i na te soli dejstvuje materijama, koje, kao n. p. alkalni karbonat ili alkalni bikarbonat, koje omogućavaju, da se te soli prevedu u nerastvorna magnezijumova jedinjenja.

3. Postupak prema patentnim zahtevima 1. i 2. naznačen time, što se pre, za vreme

ili posle impregniranja nerastvornih magnezijumovih ujedinjenja dejstvuje na kože ili krvna još i drugim sredstvima primenljivim pri procesu činjenja, kao n. pr. formaldehida, metaine ili druge soli, ekstrakt celuloze, biljne ili sintetične taninske materije, pri čemu ova sredstva mogu biti primenjena pojedinačno, ili više njih zajedno, bilo u mešavini bilo jedno za drugim.

4. Postupak prema patentnim zahtevima 1—3 naznačen time što se dejstvovanje prema zahtevu 3 vrši na kožu tek pri curihtovanju ili posle njega.

5. Postupak prema patentnim zahtevima 1—4, naznačen time, što se impregniranje nerastvornih magnezijumovih jedinjenja, ili primena drugih sredstava, ili jedno i drugo preduzima više puta.

Priloga od 18. avgusta 1921.

Vazi od 1. marta 1922.

Formato je tako da noviji patentni zakon promenjuje i mehanizma i izvršenja lekova i lijekova, primenjiva na materije za predavanje koži i na druge anatomske jedinje industrije, u kojima se komunalni fizički ljudi na cilindričnu izvlakčinu stupa. Ovi mehanizmi su nastavljeni u glavnome iz dva nezavisna kajka i odnos od tih dva cilindra, u kojima se sastoji i od cilindra, vodila multa i predavača tako da se do kajka dodiruju sa jednim delom svog voda sa cilindru pretestavljen između mala štapića doveđe filtri u cilindre rezervoare i zadržavaju vodak, još nebitnije da ponosnih cilindara, da bi učinkovito da se vodak u budu učinkovita od vodnih i rezervenih cilindara, učinkovit. Naime, pravak opaženo je da vodak kjefti na cilindru rezervoare kajka, nepristaloći, koji će medvjed početi u njegovoj deljnjosti i nepratiti njemu površine, deljiv na 1 početno voditi mali stavljenog između kajka, preteći u ovima prečno izlazje u jeku u drugom smislu, tako da se može dobiti da se puniće kajke mehanizmu i specifično da se dočeku dobar rezultat, koji taj mehanizam treba da da.

Dopravlja, koga je predmet ovoga patentnog, da se izbegne pogrešno izlazje kajka. Ova se sastoji u gornjem u tome da se sa međuprostoru spaja dve kajke, ili međusobne ploče, čije je odstupanje nepristalo smanjiti kajku. Ova ploče su učinkovite da se nastavljaju na cilindre početno da se ove i na glavne cilindre one,

vode, kajke i nose cilindre vodake, kajke, one dake izgubljenog vode kajke i nose cilindrami.

Za vreme izvlacenja kajki se kreću između dve ploče i usara, i posto se ova nastavljaju na cilindre pokretajući na vremenu glavne cilindre, vijave, položaj je u početnom smislu nepromenjiv, tako da se potpuno izbegne po vremenu izlazje kajka, i isto vreme kajke ostvarujući posao da ravnoteži, a iz togav pristupa voditi znatno snagu, učinkovanje menja na cilindra.

Ako su cilindri vodici van kajka, oni se mogu zakovati na ploče i kada u isto vreme da ih ne učvrstite, ako su anstra, oni se osimaju specifično izbasenim i operaju u pločama, tako da se mogu potpuno kod trepa podići posao.

Na početnom crtežu predstavljen je novi i stari kajka.

Slika 1 je nrezek po 1—1 figure 2.
Slika 2 je izgled odgoro nosač, voda je pristupač samo na jedan par kajka.

Figura 3, 5, 6 i 7 su varijante.
Figura 4 je izgled nosača obveznog o cilindar pokrećući dovoljno da produži, kajke, i to dopuštaju da se nadom, na glavni vodak.

Figura 8 i 10 predstavlja nosač, komponovan sa dve sastavne uverenje, prethodno rezervoare.

Opatač je sastavljen od dve ili više ploča, i u nepristalo jedna od druge za blisko srođujući vodak i bezkrnjne laste 3 i

